

Dosarul nr. 2ra-22/22 (2-18154953-01-2ra-11012022)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Judecător – S. Suvac

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecători – M. Anton, I. Secrieru, V. Cotorobai

Î N C H E I E R E

16 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cugut Mihail, Slusari Mihail și Slusari Andrian, prin intermediul avocatului Codreanu Dumitru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cugut Mihail din nume propriu și în interesele copiilor minori, Slusari Mihail și Slusari Andrian, către ÎCS „UNCO-CEREALE” SRL, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la constatarea faptului, încasarea indemnizației unice pentru deces, repararea prejudiciului material și moral cauzat și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Cugut Mihail, Slusari Mihail și Slusari Andrian, prin intermediul avocatului Codreanu Dumitru, și menținută hotărârea din 01 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La 07 mai 2018, Cugut Mihail, Slusari Mihail, Slusari Andrian, reprezentați de avocatul Codreanu Dumitru, s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „UNCO-CEREALE” SRL, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii, cu privire la anularea pct. 8 din procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă nr. BL-2016- PVA-122 din 01 noiembrie 2016, întocmit de Inspectoratul de Stat al Muncii, constatarea faptului, încasarea indemnizației unice pentru deces, încasarea despăgubirii materiale și a prejudiciului moral cauzat, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reprezentantul reclamantilor a indicat că, la 04 octombrie 2016, s-a produs accidentul de muncă în urma căruia a decedat Slusari Lidia, concubina reclamantului Cugut Mihail și mama copiilor minori comuni, Slusari Mihail și Slusari Andrian. Susține că, potrivit constatărilor reflectate în procesul-

verbal de cercetare a accidentului de muncă nr. BL-2016-PVA-122 din 01 noiembrie 2016, întocmit de Inspectoratul de Stat al Muncii, s-a stabilit vinovăția decedatei, pe motiv că Slusari Lidia s-a prezentat în stare de ebrietate la muncă și a trecut balustrada de protecție a punții de acces din depozit, prin ce a încălcat pct. 4 (12), 15, 20 și 22 din Instrucțiunea nr. 6 de securitate și sănătate în muncă pentru muncitori auxiliari/necalificați.

Cu constatarea menționată partea reclamantă nu este de acord, deoarece decedata Slusari Lidia a fost admisă la muncă contrar prevederilor art. 17 și 19 din Legea securității și sănătății în muncă nr.186 din 10 iulie 2008, fără a fi informată și instruită în modul cuvenit.

Reclamanții consideră că semnăturile Lidiei Slusari au fost falsificate, inclusiv cea din contractul individual de muncă, precum și cea din fișa de instruire pentru tehnica de securitate, ce ar atesta că Lidiei Slusari, la 03 octombrie 2016, i-a fost adusă la cunoștință Instrucțiunea nr.6.

Astfel, în condițiile în care nu s-a probat faptul informării și instruirii salariatei, nici nu poate fi pusă în discuție vinovăția acesteia în producerea accidentului de muncă, deoarece unei persoane îi este imputabilă culpa doar în cazul în care ar fi fost instruită în domeniul respectiv, și cu toate acestea, ignorând regulile de securitate a muncii, a survenit accidentul de muncă.

Pentru comparația semnăturilor, partea reclamantă a anexat la materialele acțiunii copiile certificate de pe buletinul de identitate ale decedatei, Slusari Lidia, și copia de pe actul întocmit de Comisia de pe lângă Primăria Unchitești, în scopul de a o convinge pe Slusari Lidia să își perfecteze actele de identitate, precum și copia de pe procesul-verbal întocmit de șeful postului de poliție, D. Groza, la 17 iulie 2008, prin care se constată că persoana nu are pașaport.

Potrivit reclamanților, instanța trebuie să dea o apreciere critică raportului de expertiză medico-legală, potrivit căruia decedata, Slusari Lidia, la momentul producerii accidentului (la 04 octombrie 2016, ora 11:00), era în stare gravă de ebrietate, având în vedere că circumstanțele descrise sunt combătute prin declarațiile colegului de serviciu a decedatei, Zaiț Anastasia, date Inspectorului de Stat al Muncii, precum că ultima nu a observat că Slusari Lidia să se afle în stare de ebrietate. Totodată, colega decedatei, Navroțcaia Valentina, cu care lucra nemijlocit Slusari Lidia la măturatul punții, la fel nu a menționat nimic despre starea de ebrietate a persoanei decedate.

Consideră reclamanții că circumstanțele stabilite în raportul de constatare medico-legală nr.166 din 04 octombrie 2016, nu pot fi reținute și pe motiv că starea gravă de ebrietate, reieșind din modul de exteriorizare, era să fie observată de către colegii decedatei.

Reclamanții au susținut că procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă, reieșind din modul de clasificare a probelor, face parte din categoria probelor scrise, nefiind un raport de expertiză. Mai mult, însăși raportul de expertiză nu este obligatoriu pentru instanța judecătorească și se apreciază conform art. 130 din Codul de procedură civilă. Astfel, instanța nu este obligată să țină cont de concluziile Inspectoratului de Stat al Muncii date în urma cercetării accidentului de muncă, iar părțile sunt libere să aducă probe noi, care ar putea răsturna concluziile date de Inspectorat, fără a fi nevoie de a intenta un proces separat în contenciosul administrativ în scopul anulării probei.

În aceste condiții, reclamantii consideră că din contul pârâtei urmează a fi încasată suma indemnizației unice pentru deces în accident de muncă în mărime de 1 370 880 lei, pentru 28 ani netrăiți de către Slusari Lidia până la vârsta de 62 ani, reieșind din calculul salariului mediu anual al salariatei în mărime de 48 960 lei, calculat pentru perioada 01 septembrie 2016 - 01 septembrie 2017, ce reprezintă 255 zile lucrătoare, în condițiile în care câștigul pentru 1 zi lucrătoare reprezintă suma de 192 lei (192 lei/zi x 255 zile) x 28 ani).

Au menționat că, deși au înaintat pârâtei cererea prealabilă privind achitarea indemnizației, cererea fiind recepționată la 23 mai 2017, ultima nu a reacționat în vreun fel la respectiva cerere, deși era obligată să dea un răspuns în termen de cel mult 1 lună.

Potrivit cererii de chemare în judecată, în urma decesului Lidiei Slusari, au rămas doi copii minori fără întreținere, având în vedere că tatăl acestora, Cugut Mihail, nu are un loc de muncă cu venit stabil, supraviețuind doar din ajutorul social acordat de stat. Vinovăția în producerea accidentului aparține întreprinderii pârâte pe motiv că ultima nu a informat și nu a instruit în mod adecvat persoana decedată referitor la toate riscurile care pot surveni pe parcursul desfășurării relațiilor de muncă și în mod cinic au falsificat semnăturile, atât în contractul individual de muncă, cât și în fișa de instruire a tehnicii de securitate și sănătate în muncă.

Astfel, reieșind din datele statistice privind minimul de existență pentru anul 2017 pentru copiii în vârstă de la 7-17 ani, care constituie suma de 1921,60 lei lunar, consideră că, va fi echitabil de a stabili în obligația pârâtei de a achita lunar reclamantei o sumă bănească fixă în proporție de 3 843,20 lei pentru doi copii minori ai decedatei, drept reparare a prejudiciului pentru pierderea întreținătorului, începând cu luna în care a survenit decesul Lidiei Slusari și anume, din luna octombrie 2016, până la vârsta de 18 ani sau până la vârsta de finalizare a studiilor în instituțiile de învățământ la secția zi, cel mult până la împlinirea vârstei de 23 ani.

Având în vedere că a decedat cea mai apropiată persoană din familia reclamantilor, deoarece pârâta neglijează familia decedatei prin faptul că nu-și onorează obligațiile asumate în urma decesului Lidiei Slusari, partea reclamantă cere repararea prejudiciului moral printr-o compensație bănească în sumă de 200 000 lei.

Reieșind din cele expuse, reclamantii Cugut Mihail, Slusari Mihail, Slusari Andrian, reprezentați de avocatul Codreanu Dumitru, au solicitat anularea pct. 8 din procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă nr. BL-2016-PVA-122 din 01 noiembrie 2016, întocmit de Inspectoratul de Stat al Muncii; constatarea vinovăției pârâtei în producerea accidentului de muncă în privința Lidiei Slusari; încasarea în beneficiul reclamantilor din contul ÎCS „UNCO-CEREALE” SRL a indemnizației unice pentru deces în sumă de 1 370 880 lei, a despăgubirii materiale în sumă a câte 1 921,60 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu luna octombrie 2016 și până la vârsta de 18 ani sau până la vârsta de finalizare a studiilor în instituțiile de învățământ la secția zi, cel mult până la împlinirea vârstei de 23 ani a copiilor; compensarea din contul pârâtei a prejudiciului moral cauzat în sumă de 200 000 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 01 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de către Cugut Mihail din nume propriu și în interesele copiilor minori, Slusari Mihail și Slusari Andrian, a fost respinsă.

Prin decizia din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul

declarat de Cugut Mihail, Slusari Mihail și Slusari Andrian, prin intermediul avocatului Codreanu Dumitru, și menținută hotărârea din 01 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel instanțele inferioare au reținut că, deși s-a stabilit că Slusari Lidia a fost angajată la ÎCS „UNCO-CEREALE” SRL, înscrisurile prezentate și cercetate în cazul examinării cauzei stabilesc că decesul fostei salariate, a survenit în rezultatul încălcării normelor de securitate de către ultima, fără imputarea elementului de vinovăție în adresa angajatorului. Totodată, pe parcursul examinării cauzei, reclamantii/apelanți nu au prezentat instanței vreun raport de constatare a unui expert sau a unui specialist în domeniu în susținerea poziției sale cu privire la falsificarea semnăturii decedatei din fișa personală de evidență a instruirilor în domeniul muncii și nici nu au invocat dificultatea obținerii lor, nu au formulat niciun demers către instanța de judecată cu privire la numirea unei expertize judiciare sau la invitarea în ședință a unui expert. Mai mult, având în vedere natura presupunerilor înaintate, se constată că reclamantii/apelanți nu au probat faptul întreprinderii vreunor acțiuni pentru sesizarea organelor competente în vederea efectuării măsurilor operative de investigație în scopul stabilirii existenței a unei componente de infracțiune în legătură cu întocmirea fișei personale de evidență a instruirilor în domeniul muncii.

La 13 decembrie 2021, Cugut Mihail, Slusari Mihail și Slusari Andrian, prin intermediul avocatului Codreanu Dumitru, au înaintat recurs asupra deciziei din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului au invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar au invocat argumente similare celor din acțiune și cererea de apel.

La 17 ianuarie 2021, Inspectoratul de Stat al Muncii a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acesteia și menținerea deciziei contestate.

În conformitate cu art.434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2021, a fost expediată participanților la proces prin poșta electronică la 18 octombrie 2021 (f.d. 194) și prin intermediul factorului poștal la 19 octombrie 2021 (f.d. 195).

Astfel, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului constată că recursul declarat de Cugut Mihail, Slusari Mihail și Slusari Andrian, prin intermediul avocatului Codreanu Dumitru, înregistrat la 13 decembrie 2021, este în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Cugut Mihail, Slusari Mihail și Slusari Andrian, prin intermediul avocatului Codreanu Dumitru, urmează a fi declarată inadmisibilă, din considerentele ce

urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs înaintată de Cugut Mihail, Slusari Mihail și Slusari Andrian, prin intermediul avocatului Codreanu Dumitru.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Cugut Mihail, Slusari Mihail și Slusari Andrian, prin intermediul avocatului Codreanu Dumitru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Maria Ghervas